

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

**CİNSİYET EŞİTLİĞİ ODAĞINDA
GELECEĞİN İNSANA YAKIŐIR İŐLERİ
YAKLAŐIMININ DESTEKLENMESİ İÇİN
TEKNİK YARDIM PROJESİ**

Yasal Belgelerin Cinsiyet EŞitliği YaklaŐımı ile Hazırlanması

ÇalıŐmanın

geleceği

Gamze TOKMAN

12. Eylül 2022

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Sunumun İçeriği

- Yasal ereve
 - Ulusal Mevzuat
 - AB rnekleri

- Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Mevzuat
 - Toplumsal Cinsiyet Anaakımlaştırma Klavuzuna Bakış

- GZFT Analizine Giriş
 - GZFT Analizi nasıl Yapılır?

- GZTF Analizi
 - Grup alışması

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Avrupa Komisyonu Direktifleri

İstihdam ve alışma Konusunda Kadınlar ve Erkekler Arasında Fırsat Eşitliği ve Eşit Muamele İlkesinin Uygulanmasına İlişkin 2006/54 sayılı Direktif,

Sosyal Güvenlik Konularında Kadın ve Erkekler Arasında Muamele Eşitliği İlkesinin Aşamalı Olarak Uygulamaya Konulmasına İlişkin 79/7/EEC Sayılı Konsey Direktifi,

Hamile, Loğusa ve Emzikli Kadın alışanların İş Yerinde Sağlık ve Güvenliklerinin İyileştirilmesine İlişkin Asgari nlemlerin Belirlenmesi Konusundaki 92/85/EEC Sayılı Konsey Direktifi,

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Avrupa Komisyonu Direktifleri

Mal ve Hizmetlere Erişimde Kadınlar ve Erkeklerle Eşit Muamele Edilmesi Prensiplerinin Uygulanmasına İlişkin 2004/113/EC Sayılı Konsey Direktifi,

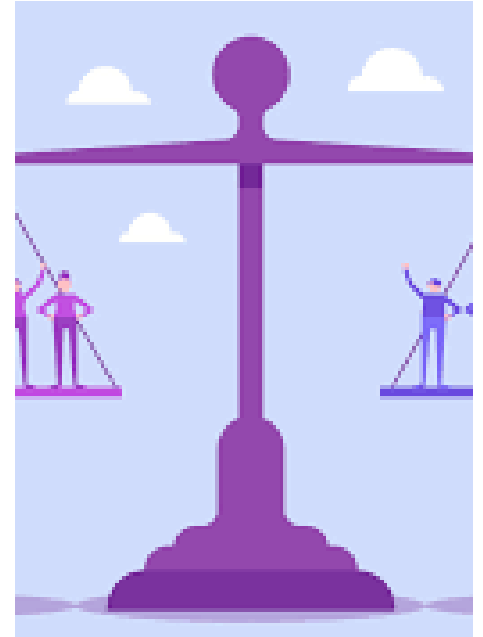
Ebeveyn İzni Konusunda Gözden Geçirilmiş ereve Anlaşmanın Uygulanmasına İlişkin 2010/18/EU sayılı Direktif,

Kadın ve Erkeklerle Eşit Muamele İlkesinin Kendi Hesabına alışan Kadın ve Erkekler Arasında Uygulanmasına İlişkin Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 2010/41/EU Sayılı Direktifi.

Ulusal Mevzuat

2000'li yıllarından başından itibaren, Türkiye Anayasa başta olmak üzere İş Kanunu, Medeni Kanun ve Ceza Kanunu kadın erkek eşitliğini geliştirici ilerici düzenlemeler içermektedir.

2004 tarihli Anayasa'nın 10. Maddesi'nde yapılan değişiklik ile, kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir ve devletin bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlü olduğunu içermektedir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

4857 Sayılı İş Kanunu

5. Madde;

- İş ilişkisinde dil, ırk, renk, cinsiyet, engellilik, siyasal düşünce, felsef inanç, din ve mezhep ve benzeri sebeplere dayalı ayırım yapılamayacağı,
- Aynı veya eşit değerde bir iş için cinsiyet nedeniyle daha düşük ücret kararlaştıramayacağı, cinsiyet, medeni hal ve aile yükümlülükleri, hamilelik ve doğumun iş akdinin feshi için geçerli sebep oluşturamayacağı hükmü getirmektedir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

4857 Sayılı İş Kanunu

5. Madde;

- İş Kanunu'nda kadın çalışanlara verilen ücretli doğum izin süreleri de artırılmıştır, **8 hafta doğum öncesi ve 8 hafta doğum sonrası olmak üzere AB Direktiflerinde belirtilen 16 hafta minimum ücretli doğum izni süresi bu şekilde uygulamaya konulmuştur.**

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

4857 Sayılı İş Kanunu

74. Madde;

- İsteği halinde kadın işçiye, 16 haftalık sürenin tamamlanmasından veya çoğul gebelik halinde 18 haftalık sreden sonra 6 aya kadar ücretsiz izin verilebilmektedir.
- Kanunda 2016 yılında yapılan düzenleme ile bu iznin, üç yaşını doldurmamış çocuğu evlat edinme hâlinde eşlerden birine veya evlat edinene de verilebileceği hükmü getirilmiştir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

4857 Sayılı İş Kanunu

74. Madde;

- ❑ Kadın işçi, çalışmasında sakınca olmadığı takdirde doğumdan önceki 3 haftaya kadar çalışabilmekte ve kullanmadığı doğum öncesi izni, doğum sonrası izinlerine ekleyerek kullanabilmektedir.
- ❑ İş Kanunu'nda 2011 yılında yapılan düzenleme kapsamında erken doğum yapması halinde kadın işçiye doğumdan önce kullanamadığı doğum izni sürelerini doğumdan sonra kullanabilme imkânı sağlanmıştır.
- ❑ Doğumda veya doğum sonrasında analık izni kullanılırken annenin ölümü hâlinde, işçi babaya anne için öngörülen süre kadar izin verilmektedir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

4857 Sayılı İş Kanunu

108. Madde;

- Çocuk sahibi olunması durumunda ebeveynlerin 24 aya kadar ücretsiz izin hakkı bulunmaktadır.
 - Kadın memur, analık izni süresi bitiminden itibaren,
 - Eşi doğum yapan erkek memur ise doğum tarihinden itibaren bu haktan yararlanabilmektedir.

- 3 yaşını doldurmamış bir çocuğu evlat edinen memurlar da bu haktan yararlanabilmektedir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu

Kanuna 2016 yılında yapılan ekleme ile çocuk sahibi olan memur ebeveynlere **yarım zamanlı çalışma hakkı getirilmiştir.**

Memur ebeveynler, analık izni/babalık izni kullandıllarsa bu sürenin bitiminden itibaren çocuğun ilköğretime başladığı tarihten sonraki ay başına kadar yarım zamanlı çalışabilmektedir.

- Memurun çalışma saatleri çalıştığı kurum tarafından belirlenmektedir.
- Yarım zamanlı çalışan memur bu süre boyunca ücretinin yarısını almaktadır.
- Bu haktan çocuğu evlat edinen memurlar da yararlanabilmektedir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Toplumsal Cinsiyetin Anaakımlaştırılması Rehberi

Toplumsal Cinsiyetin Anaakımlaştırılması Rehberi, toplumsal cinsiyetin her türlü politikaya entegre edilmesine yönelik bir yol haritası niteliği taşımaktadır.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Toplumsal Cinsiyetin Anaakımlaştırılması Rehberi

Anaakımlaştırma Ne Demektir?

....tüm alanlarda ve her seviyede mevzuat, politikalar ve programlar da dâhil olmak üzere planlanan her türlü eylemin kadınlar ve erkekler üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesinde oluşan süreçtir.

Hem kadınların hem de erkeklerin ilgi ve tecrübelerinin tüm siyasi, ekonomik ve toplumsal alanlardaki **mevzuatın, politikaların ve programların tasarlanması, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesinin bir parçası haline getirerek kadınların ve erkeklerin eşit faydalar elde etmesini ve eşitsizliğin sürekli kılınmamasını amaçlar.**

Toplumsal Cinsiyetin Anaakımlaştırılması Rehberi

Neden Gereklidir?

Özellikle mevzuat hazırlama ve uygulama sürecinde kadınlara ve erkeklere tanınan hakların eşit uygulanmasını sağlamak için gereklidir.

Toplumsal Cinsiyetin Anakımlaştırılması Rehberi

Mevzuat Hazırlanırken

Anakımlaştırma Nasıl Yapılır?

Sorulması Gereken Sorular;

1. Paydaşlar kimler?
2. Paydaşlar arasında “toplumsal cinsiyet perspektifine” sahip kişi veya gruplar yer alıyor mu?
3. Mevzuatın konusu kadın ve erkekleri farklı yönlerden etkiliyor mu?

Toplumsal Cinsiyetin Anakımlaştırılması Rehberi

Cinsiyet Analizi Yapmak Gerekıyor;

Mevzuat Hazırlarken:

1. Teklif edilen mevzuat mevcut toplumsal cinsiyet eşitsizliklerine mi katkıda bulunacaktır?
2. Teklif edilen mevzuat mevcut toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri yıkıyor veya zorlaştırıyor mu?
3. Toplumsal cinsiyet perspektifini güçlendirmek için hangi seçeneklerin dikkate alınması gerekiyor?

Toplumsal Cinsiyetin Anaakımlaştırılması Rehberi

Cinsiyet Analizi Yapmak Gerekıyor;

Mevzuat Uygulamasını İzlerken:

1. Uygulama süresi toplumsal cinsiyet açısından adil mi?
2. Toplumsal cinsiyet eşitliği hedeflerine yönelik herhangi bir ilerleme var mı?

Toplumsal Cinsiyetin Anaakımlaştırılması Rehberi

Ayrıca;

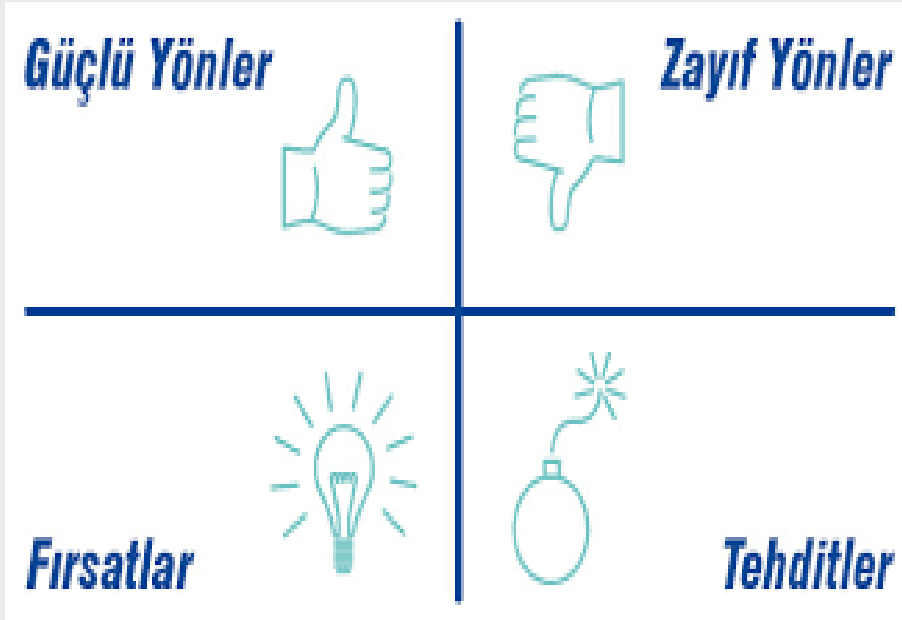
1. Haritalama yapmak gerekiyor.
2. Toplumsal Cinsiyet perspektifinden mevzuat (halihazırda uygulanmakta olanlar) incelemesi yapmak gerekiyor.
3. Araştırma ve Analiz
4. Toplumsal Cinsiyet Etki Değerlendirmesi Kontrol Listesi
 - ✓ Hazırlanan mevzuat kadınlara ve erkeklere nasıl bir fayda getirecek?
5. İzleme

GZTF Analizi Nedir?

GZTF (SWOT) Analizi: İncelenen kuruluşun, tekniğın, sürecin veya durumun güçlü (G) ve zayıf(Z) yönlerini ve dış çevreden kaynaklanan fırsat (F) ve tehditleri (T) belirlemede kullanılan bir tekniktir.

GZTF, iç ve dış etkenleri dikkate alarak, var olan güçlü yönler ve fırsatlardan en üst düzeyde yararlanacak, tehditlerin ve zayıf yanların etkisini en aza indirecek plan ve stratejiler geliştirme amacı ile kullanılır.

GZFT Analizine Giriş

GZFT Analizine Giriş

GZTF Analizi Neden Yapılmalıdır?

Başarınızı etkiler...

Ülkelerin, kurum ve kuruluşların, organizasyonların, bu değişen şartlarda belli periyotlarla **mevcut durumlarını güncellemesi gerekmektedir.**

Kurumun/kuruluşun **yasal yükümlülüklerini uygularken gerekli değişiklikleri yapabilmesini sağlar.**

GZFT Analizine Giriş

GZTF Analizi Neden Yapılmalıdır?

Güçlü bir strateji planlama aracıdır. Başarılı kurumlar güçlü yönlerini geliştirir, zayıflıklarını düzeltir ve iç zayıflıklara ve dış tehditlere karşı koruma sağlar.

Ayrıca, genel iş ortamlarını izlerler ve yeni fırsatları daha hızlı tanır ve kullanır.

GZFT Analizine Giriş

Yasal Belgeler Hazırlarken Sorulması Gereken Sorular Nelerdir?

- Neredeyiz?
- Nereye gitmek istiyoruz?
- Neden yeniliğe/değişikliğe ihtiyacımız var?
- Sonuçları ne olacak?

GZTF Analizi Nasıl yapılır?

GZFT Analizine Giriş

1. Adım: Kurumunuzun güçlü ve zayıf yönlerini listeleyin.

Kurumunuzun uygulamakta olduğu mevzuat yeterli midir? Yoksa değişikliğe ihtiyaç var mıdır?

Uygulama sırasında yeterli bilgi ve beceriye sahip personeliniz mevcut mudur?

2. Adım: Çevre analizi, dış riskleri ve sizin için mevcut olan fırsatları incelemenizi sağlar.

Tamamlandığında, kurumunuzun gücünü ve fırsatlarınızı daha iyi anlayabilirsiniz.

GÜÇLÜ YÖNLER
(STRENGTHS)

ZAYIF YÖNLER
(WEAKNESSES)

S W

O T

FIRSATLAR
(OPPORTUNITIES)

TEHDİTLER
(THREATS)

GZTF Analizi Nasıl yapılır?

GZFT Analizine Giriş

3. Adım: Rekabet analizidir.

Kendi Kurumunuzun stratejisini ve hizmetlerinizin kalitesinin nasıl olduğunu, uygulamakta olduğunuz mevzuatın günün ihtiyaçlarına cevap verip vermediğini ayrıntılı olarak belirleyebilirsiniz.

4. Adım: Hedef gruplarınızı tam olarak belirleyebilir ve ihtiyaçlarını öğrenebilirsiniz.

Bu nedenle hangi alanlarda hizmet vermek istiyorsunuz? Neler yapabilirsiniz? Uygulamakta olduğunuz yasal süreçle ilgili neler yapılabilir? Değişikliğe ihtiyaç var mı?

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

TEŐEKKÜRLER EDERİZ.

Çalıőmanın

geleceği

**iKG
PRO**

İNSAN KAYNAKLARININ
GELİŐTİRİLMESİ
PROGRAM OTORİTESİ

WEglobal

**T.C. ÇALIŞMA VE
SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIğI**